

та тренінгів, що містять завдання проблемного характеру, вправи та творчі завдання, вирішення яких сприяє активізації творчого потенціалу студентів, мобілізації їхніх організаційних, комунікативних, дослідницьких та проектувальних умінь.

Сучасні умови потребують участі студентів у міжнародних проектах, які сьогодні повинні стати певною інноваційною складовою студентських наукових досліджень. Для цього студенти-дослідники повинні володіти іноземними мовами; бути фахівцями у своїй галузі; знати і застосовувати принципи проведення науково-дослідницьких робіт; володіти знаннями про комерціалізації результатів дослідницьких робіт.

Умовами, що сприяють активізації пошуково-дослідницької діяльності студентів, є: доброзичлива атмосфера в колективі; поєднання індивідуальних і колективних форм навчання; структурування навчального матеріалу за принципом наростання пізнавальних труднощів навчальної роботи; озброєння студентів раціональними прийомами пізнавальної діяльності; формування внутрішніх стимулів до навчання, самоосвіти тощо.

Основою ефективної пізнавальної діяльності як важливого компонента науково-дослідницької роботи є інформаційна насиченість та інформаційний комфорт – умови для інтелектуальних комунікацій, самовираження особистості, можливість широкого та вільного доступу до необхідної інформації.

У цілому науково-дослідницька діяльність студентів є необхідною складовою частиною системи підготовки висококваліфікованого, орієнтованого на сучасний ринок праці фахівця, ініціативного, здатного критично мислити і продовжувати сприймати інноваційні методи і технології у своєму розвитку, спрямованому на досягнення високих результатів.

А.В. Толстова

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЇ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Важливою умовою соціально-економічного розвитку України є громадянська освіченість, компетентність, виховання поваги до прав людини, толерантності, уміння знаходити компроміси. Необхідно, щоб громадяни знали свої права та обов'язки, дотримувалися закону, мислили критично й незалежно. Саме в цьому полягає сучасна мета вищої школи.

Сучасна система вищої освіти України характеризується масовістю, доступністю кожному випускнику середньої школи, який за результатами зовнішнього незалежного оцінювання знань набрав необхідну кількість

балів та можливістю подання документів для вступу одночасно в декілька ВНЗ. З одного боку, це сприяє підвищенню рівня освіченості населення країни, з другого – підвищенню конкуренції вищих навчальних закладів.

В умовах розвитку інтеграційних процесів в освітній галузі вища школа України повинна пройти процес перетворення шляхом реформування та структурних перебудов. Серед основних європейських вимог до вищої освіти є скорочення переліку напрямків, спеціальностей підготовки та кваліфікації, їх погодження з принципами європейської спільноти, забезпечення належної якості освіти. Україна рухається шляхом задоволення європейських інтересів, а сучасна освітня реформа спрямована на підготовку фахівців, які сприятимуть розвитку Європи. Формування єдиного освітнього простору призводить до загострення боротьби між вищими навчальними закладами, впливу абітурієнтів до вищих навчальних закладів Європи або впливу висококваліфікованих фахівців, які здобули освіту в Україні.

Першочерговим завданням у забезпеченні конкурентоспроможності національних ВНЗ є їх об'єднання. Доцільно об'єднати вищі навчальні заклади однієї профільної спрямованості, створюючи асоціації вишів, які матимуть потужну навчально-методичну базу та наукові школи. Це дасть змогу поглибити спеціалізовані знання, підвищити якість навчання та створити потужні наукові школи, які сприятимуть розвитку національних підприємств.

Основою підвищення рейтингу та конкурентоспроможності ВНЗ є підготовка фахівців, затребуваних на ринку праці, під замовлення підприємств. Для цього необхідно проводити роботу з налагодження зв'язків, співпраці з національними підприємствами різних форм власності, направляти студентів на практику, активізувати діяльність щодо розвитку міжнародної співпраці.

Важливою складовою привабливості національних ВНЗ є їх рейтинг у бібліометричних базах. ВНЗ необхідно проводити роботу з підвищення індексу Гірша за рахунок участі професорсько-викладацького складу в наукових проектах міжнародного значення, публікації праць у виданнях високого рейтингу. Об'єднання ВНЗ в асоціації дасть змогу брати участь у наукових проектах національного та європейського рівнів, отримувати гранти.

Особливого значення набуває організація навчально-методичної роботи. Оскільки сучасний ринок праці висуває високі вимоги до фахівців, насамперед до їх уміння використовувати знання на практиці, сучасне навчання повинно здійснюватися на принципах практичної спрямованості. Частину практичних занять та семінарів пропонуємо проводити у вигляді тренінгів, ділових ігор, створення ситуацій, наближених до практичних. Основним завданням таких занять є розкриття вмінь до застосування отриманих знань у певній ситуації.

Навчальний процес повинен базуватися на таких принципах, як:

- гуманізм – передбачає створення умов для гармонійного розвитку творчого розвитку особистості, співвідношення освітніх вимог до здібностей абітурієнтів;

- науковість – передбачає розроблення базових документів і навчальних матеріалів з урахуванням сучасного рівня розвитку науки для забезпечення формування у студентів наукового світогляду та цілісної картини сприйняття світу;

- практична спрямованість – означає орієнтацію змісту навчально-методичних матеріалів на практичне застосування теоретичних знань і вмінь для життя та діяльності в реальному суспільстві, формування вміння самостійно аналізувати різноманітні ситуації, що виникають у зовнішньому середовищі, приймати рішення та діяти у правовому полі;

- наступність та безперервність – передбачає врахування вимог національної освітньої політики та чинного законодавства, існуючих навчальних планів і програм.

Сучасні вищі навчальні заклади повинні сприяти розвитку демократичної культури, формуванню необхідних для проживання компетентностей, політико-правових і соціально-економічних знань. Пріоритети конкурентоспроможних національних ВНЗ повинні полягати у наданні молодому поколінню знань про спільну національну спадщину та практичних умінь адаптуватись до життя й навчання в різних країнах, бути мобільними, соціально здібними, здатними до комунікації та захисту своїх прав.

Н.В. Гриценко

ЯКІСНА ОСВІТА МОЛОДІ – ЦЕ КРОК ДО МАЙБУТНЬОГО

Сучасна якісна освіта сьогодні посідає найвагоміше місце у подальшому практичному використанні знань молоді. Існує багато відомих вишів, які пропонують цікаві спеціальності, однак молодь цікавить практичне застосування, тобто яким чином це можливо використати у подальшому житті.

Для студента велике значення має перспектива працевлаштування за професією. Лише мала частка вишів планує та влаштовує своїх випускників з фахового напрямку, однак це питання пов'язане із загальним економічним та політичним станом країни. Сучасний стан розвитку підприємств є досить нестабільним, що впливає як на працевлаштування населення, так і на соціальний розвиток країни. Швидше за все випускники вишів влаштовуються не за своєю спеціалізацією, а де прийдеться. Однак це не одна причина, яка впливає на мотивацію студентів до навчання. Підвищити навчальну мотивацію студентів не так уже й складно. Головне – це бажання, причому як студента так і викладача.